

Personerne; det er Sagen, jeg holder mig til. Naar det altsaa er givet, at det var under en bestemt Forudsætning, vi vedtog Hærløven, saa forekommer det mig, at det, naar denne Forudsætning, for hvis Skyld vi ville bringe de store finansielle Offre, ikke er indtraadt, er af Bøghed at overveje, om man ikke er kommen ind paa en helt gal Vej, om ikke de pekuniære Offre, der ere blevne fordrede for at naae et Maal, som man alligevel ikke dengang naaede, ere komne paa urette Sted, og om det ikke vilde være det Rigtigste nu atter at tage Sagen under alvorlig Overvejelse og se, om det, vi nu skulle bruge Hæren og Flaaden til, ikke kunde fyldestgøres paa en for Landet billigere Maade end den, der er tilfattet ved det forelagte Lovudkast. Det forekommer mig derfor, at det er nødvendigt, at man undersøger, hvad det egentlig er, at et Land som Danmark nu i 1874 skal opnaa ved Hær og Flaade. At vi maa have en Hær og en Flaade — det gjælder da egentlig kun Hæren — til den indre Sikkerheds Betryggelse betragter jeg som givet, men naar vi skulle undersøge, hvilke Grunde der for den ydre Politiks Vedkommende tale for at beholde en Hær og Flaade af den Størrelse, som der foreslaas, saa ser jeg ikke rettere, end at Forholdet nu er betydelig forandret fra, hvad det var i 1867, da Løven blev given. Da, som sagt, de Forudsætninger, under hvilke Løven blev vedtagen, ere briste, og da der, saa vidt jeg kan skjønne, ikke er nogen Udsigt til og heller ikke nogen Lante om, at vi ville indblænde os i en mulig europæisk Krig i den nærmeste Fremtid, da vor Opgave efter min Opfattelse vel nærmest maa være at føre en Politikk, der er eksklusiv dansk, og som ikke tager Hensyn til fjendtlige eller venstabelige Stemninger mod denne eller hin Magt, ser jeg ikke rettere, end at det Formaal, der udadtil skal opnaas ved vor Hær og ved vor Flaade, kan fyldestgøres paa en med Finantsernes Lær bedre stemmende Maade, end sket er i det forelagte Lovudkast. Naar jeg gaar ud fra, at vi ikke kunne tænke paa at tage aktiv Del i en større europæisk Krig, er det selvfølgelig begrundet deri, at det, naar en saadan Krig kom til Udbrud, vilde have den største Bønskelighed at forudsigge, hvorledes Udfaldet af denne Krig vilde blive. Det maa derfor for en lille Stat som Danmark, der er omgivet paa enhver Side, haade jeg nær sagt, af Stormagter — og hvor det ikke er en Stormagt, af en Magt, der, hvor ønskeligt det end var, at vi stode i godt Forhold til den, dog i Sommer ikke har vist det vensta-

beligste Sindelag imod os, hvad jeg i høi Grad beklager — være vor Opgave at indrette os saaledes, at vi kunne møde ligefremme Overfald med Magt, men heller ikke paa nogen større Fod. Det er jo nemlig en berettiget Ting, at enhver Stat, der bliver overfalden, værger sig selv, men til at værge sig mod, hvad der saaledes skulde komme, behøve vi ikke en Hær og Flaade af den Størrelse, som vi nu have. Den er, som jeg før tillod mig at bemærke, beregnet paa Forudsætningen om aktiv Deltagelse i en stor Krig, og naar dette, som jeg haaber, af politiske Grunde ikke vil ske for vort Vedkommende, bør vi accentuere de finansielle Hensyn og søge at indrette os paa en dermed bedre stemmende Maade, end hidtil er sket. Der er et andet Moment, som jeg vil tillade mig at berøve, da det staar i Forbindelse med, hvad jeg har tilladt mig at udtale om de politiske Forhold, det er Hensynet til den Magt, der behandlede os saa ilde i 1864, hvad der gjorde, at vi ganske naturligt søgte at faae en Ordning af vore Stridskræfter, hvorved vi muligen kunde naae til at faae Opreisning for den os tilspøiede Uret. Men vi have for nylig set, det er ikke mere end et halvt Aar siden, at der fra oven er gjort Skridt for at komme paa en bedre Fod med den Magt, som jeg sigter til, og jeg tror, at disse Skridt ikke fandt nogen Misbilligelse hos det danske Folk. Jeg tror tværtimod, at det var meget vel set af Nationen, at man søgte om muligt at faae sin Stilling til denne Magt forandret saaledes, at man kom paa en saadan Fod med denne Magt, at man ad fredelig Vej kunde opnaa det, som man ønskede, idet det under de nuværende Forhold i Europa ikke var muligt at naae en Opreisning ad krigerisk Vej. Hvis dette forholder sig saaledes, at, hvad der er sket fra oven, er i Samklang med Nationens Ønsker, ser jeg ikke rettere, end at vor Opgave maa være at opgive en Hærløve, der er given under Forudsætningen af vor aktive Deltagelse i en Angrebskrig, hvilket tydelig vilde vise baade for den Magt, til hvilken jeg gjentagne Gange har henvist, og for det hele Europa, at vi have forandret vor politiske Opfattelse med Hensyn til Maaden, hvorpaa vi ville søge Opreisning. Dette skal ikke forstaas saaledes, at vi ikke skulde have lidt Uret, men vi vilde dermed vise, at vi forstaa, at der under de nuværende Forhold ikke gives noget andet Middel, hvorved vi kunne komme paa en god Fod med den omtalte Stormagt. Er dette rigtigt, ser jeg ikke rettere, end at et betydeligt Skridt i den Retning kunde ske ved at forandre vor Hærløve, hvorved